

## **STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH W GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W WAGAŃCU**

Wersja skrócona dla małoletnich

Nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego określiła warunki skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy. Wprowadzone zmiany wskazują na potrzebę opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich. Standardy ochrony małoletnich to jeden z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem stanowiący formę zabezpieczenia ich praw. Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających ich skuteczniejszą ochronę przed krzywdzeniem.

Niniejsza procedura określa najważniejsze zasady i założenia związane z zapewnieniem maksymalnego poziomu bezpieczeństwa małoletnich, będących podopiecznymi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wagańcu, określanego dalej jako GOPS. Określone standardy mają na celu gwarancję najwyższego poziomu ochrony małoletnich, na rzecz których realizowane są usługi świadczone przez GOPS.

### **ROZDZIAŁ I**

#### **OBJAŚNIENIE TERMINÓW**

##### **§ 1**

1. GOPS- należy przez to rozumieć Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu.
2. Kierownik GOPS- należy przez to rozumieć Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wagańcu.

3. Pracownikiem GOPS jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę.
4. Współpracownikiem jednostki jest osoba zatrudniona na wszystkich szczeblach organizacji na podstawie umowy cywilnoprawnej, stażysta, wolontariusz lub osoba współpracująca nieodpłatnie na innych zasadach.
5. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
6. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
7. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika GOPS, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
8. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony to wyznaczony przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wagańcu pracownik pracujący w oparciu o stałą umowę, sprawujący nadzór nad realizacją Standardów Ochrony Małoletnich w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wagańcu.
9. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

## **ROZDZIAŁ II**

### **ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PRACOWNIKAMI/WSPÓŁPRACOWNIKAMI GOPS, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE WOBEC MAŁOLETNI**

#### **§ 1**

1. Osoby mające bezpośredni kontakt z małoletnimi powinni wykonywać swoje zadania w sposób zapewniający poszanowanie praw osób trzecich, w szczególności praw dzieci, z szacunkiem oraz w sposób uprzejmy i kulturalny.
2. Komunikacja z dziećmi prowadzona jest w sposób konstruktywny, budujący relację. W komunikacji z małoletnim osoba dorosła zachowuje spokój i cierpliwość, stosuje zasady pozytywnej komunikacji: aktywne słuchania i komunikat JA.
3. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich jakichkolwiek form przemocy, w tym nawiązywanie relacji o charakterze seksualnym.

4. Osoby mające bezpośredni kontakt z małoletnimi mają obowiązek powstrzymywać się od jakichkolwiek zachowań, które mogłyby naruszać przestrzeń osobistą małoletniego, jego nietykalność cielesną lub powodować u niego poczucie zagrożenia, dyskomfortu bądź strachu.
5. Osoby mające bezpośredni kontakt z małoletnim powinny zwracać uwagę na ich niepokojące zachowania, które mogą świadczyć o ich krzywdzeniu i powinny podjąć próbę kontaktu z małoletnimi w przypadku powzięcia podejrzenia takiego krzywdzenia.
6. Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku domowym wolnym od przemocy. W sytuacji gdy małoletni ujawni, że doświadcza przemocy / krzywdzenia ze strony osób bliskich otrzymuje wsparcie i pomoc w celu ustania przemocy.

## § 2

Wyróżnia się 4 podstawowe formy krzywdzenia:

1. Przemoc fizyczna to między innymi: popychanie, szarpanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami.
2. Przemoc psychiczna to między innymi: poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, wyzywanie, wyśmiewanie, odtrącanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikty dorosłych, wytykanie z powodu odmienności (inne poglądy religijne, inny kolor skóry itp.)
3. Wykorzystanie seksualne: to naruszenie strefy intymnej dziecka, zmuszanie do oglądania nagich osób, robienie zdjęć lub filmów z udziałem dziecka bez odzieży.
4. Zaniedbywanie to: niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka lub nierespektowanie jego podstawowych praw (niedożywianie, nie zapewnienie odpowiedniego ubioru do pory roku, zaniedbania higieniczne, pozostawienie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych, nie dbanie o higienę snu i odpoczynku, nie posyłanie dziecka do szkoły, nie zapewnienie dziecku opieki lekarskiej).

## **ROZDZIAŁ III**

### **ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO, A TAKŻE SKŁADANIA ZAWIADOMIEŃ O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ MAŁOLETNIEGO I ZAWIADAMIANIA SĄDU OPIEKUŃCZEGO**

#### **§ 1**

1. W sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego osoba mająca bezpośredni kontakt z małoletnim ma obowiązek niezwłocznego poinformowania Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wagańcu o tym fakcie.
2. Na podstawie uzyskanej informacji uruchamiane są działania interwencyjne i pomocowe, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym m.in. skierowanie wniosku do sądu rodzinnego, złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”.
3. W sytuacji zagrożenia zdrowia i życia Sąd Rodzinny może wydać postanowienie o zabezpieczeniu małoletniego.
4. Sąd rodzinny w sytuacji krzywdzenia dziecka może ustanowić jego reprezentanta, dbającego o interesy i dobro małoletniego w prowadzonych postępowaniach.

## **ROZDZIAŁ IV**

### **PROCEDURA WSZCZĘCIA PROCEDURY „NIEBIESKIEJ KARTY”**

#### **§ 1**

1. W sytuacji podejrzenia przemocy domowej, w tym krzywdzenia małoletniego uruchamiana jest procedura „Niebieskiej Karty”. Głównym celem procedury jest ustanie przemocy domowej.
2. W ramach procedury „Niebieskiej Karty” powołuje się grupę diagnostyczno – pomocową w skład, której wchodzi policjant i pracownik socjalny. Grupa monitoruje

stan bezpieczeństwa osób doznających przemocy i określa plan pomocy, a także motywuje osobę stosującą przemoc do zmiany zachowań przemocowych.

3. W ramach procedury „Niebieskiej Karty” uruchamia się działania wspierające, skierowane do osób doznających przemocy, np. pomoc psychologiczna i osób stosujących przemoc, np. program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy, który uczy osoby radzenia sobie ze złością oraz stosowaniem innych zachowań niż przemocowe.
4. W niektórych sytuacjach, szczególnie gdy osoba stosująca przemoc w dalszym ciągu krzywdzi najbliższych i nie chce współpracować z grupą diagnostyczno – pomocową, zawiadamia się Policję lub Prokuraturę. Ponadto w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia funkcjonariusz Policji ma możliwość zastosowania środków izolujących wobec osoby stosującej przemoc na okres 14 dni tj. nakaz opuszczenia mieszkania, zakaz zbliżania się do osoby lub określonego miejsca lub/i zakaz kontaktowania się.

## **ROZDZIAŁ V**

### **ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA DLA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA**

#### **§ 1**

1. W przypadku ujawnienia krzywdzenia małoletniego pracownik socjalny we współpracy z asystentem rodziny, realizującym swoje zadania w stosunku do rodziny, w której wystąpił przypadek krzywdzenia małoletniego przygotowuje plan wsparcia dla małoletniego.
2. Celem planu jest przede wszystkim:
  - a) zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innymi instytucjami jeśli istnieje taka konieczność,
  - b) współpraca z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia małoletniego i zapewnienie mu pomocy,
  - c) diagnoza, czy konieczne jest podjęcie działań prawnych,
  - d) określenie form pomocy specjalistycznej dla małoletniego,
  - e) zdiagnozowanie potrzeb małoletniego i zasobów rodziny.
3. Plan wsparcia dla małoletniego obejmuje różne formy pomocy: prawną, psychologiczną, socjalną i medyczną.

4. Plan wsparcia może być modyfikowany w trakcie jego realizacji w zależności od bieżących potrzeb.

## ROZDZIAŁ VI

### ZASADY BEZPIECZEŃSTWA – REAGOWANIE NA ZAGROŻENIA

#### § 1

1. Bezpieczne zasady składają się z 4 kroków:
- a) **Głośno powiedz „NIE”:** masz prawo powiedzieć „nie”, także członkowi rodziny lub komuś kogo kochasz. Jeżeli coś Ci się nie podoba, nie chcesz tego lub sprawia Ci to przykrość, możesz powiedzieć „nie”, „nie chcę”, „nie chcę tego”, „nie pójde tam” itp. Twoje zdanie i Twoje uczucia są ważne i powinny być traktowane z szacunkiem.
  - b) **Alarmuj, gdy potrzebujesz pomocy:** Krzycz lub wezwij pomoc, gdy poczujesz lęk, niepokój, gdy ktoś Cię krzywdzi. Możesz zadzwonić na numer alarmowy 112 i powiedzieć co się stało.
  - c) **Powiedz komuś dorosłemu o tym, co się stało:** Pomyśl, kto dla Ciebie będzie zaufaną osobą dorosłą, która wysłucha Cię i jeśli będzie trzeba wezwie pomoc.
  - d) **Dobrze zrobisz mówiąc o tajemnicach, które Cię niepokoją:** Tajemnice nie powinny sprawiać, że odczuwasz smutek lub niepokój. Jeżeli tak jest, powiedz o nich zaufanej osobie dorosłej. Masz prawo szukać pomocy i nikt nie może Cię zmusić, byś trzymał/a w sekrecie niepokojące sprawy.

*Jeżeli masz jakieś problemy lub chciał(a)byś porozmawiać o czymś, co Cię niepokoi to w pierwszej kolejności porozmawiaj z rodzicami/opiekunami lub innymi dorosłymi osobami z Twojego otoczenia np. asystentem rodziny, pedagogiem lub psychologiem szkolnym. Jeśli nie czujesz się gotowy(a) do porozmawiania z osobą dorosłą w Twoim otoczeniu, zadzwoń do Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę 116-111 lub Telefonu Zaufania prowadzonego przez Rzecznika Praw Dziecka 800-121-212. Dyżurują w nim osoby, które mogą Ci pomóc. Możesz podzielić się z nimi swoimi trudnościami, otrzymać wsparcie i porady, które pomogą Ci radzić sobie w trudnych sytuacjach.*